

Тлоубаған киімде тастау да - ташан ырым. Егер адам
оны киісі кешесе, бұрыда сайлауы керек.

④ -

⑤ Қазақ киімі.

Мазмұны.

Қазақ халқы ежелден "малшы киімі" ретінде түне ұлттық
киімі ретінде малшыда бағалан келген. Урғаша күрметін, сай-
ластықын білдіретін "малшы киімі", "ымыла малшы мабу"
деген дәстүрлер бар. Бұрындары қалдар бауыр, би, мақса - мәй-
саңдарына дәреме бергенде солық белгісі ретінде арнайы тик-
тірткен малшыда аларды ымыла малшы, түрлі шешенет-
тік қатынастарға беріну белгісі ретінде де малшы піреретін
болған. Қаншық езі келен малшық сайла - алу - қазақ қал-
қында үлкен шүбеде. Қазір де түрлі май, саптаматтау -
да қазіргі адамдарға, сайла қорактарына малшы мабу
Аурып сақтаптан. Бұрында қазіргідей ұзақ тасалан, қал-
қына өте қазіргі болған. Сайлақты түрліше құрған қа -
рмаларды малшы бейінде, аларды малшыны сурап
алып, арындар келен. Шүндәй киімі өте маңызды бол-
са, оны алдымен кешенде көбейіп кетсе, әлі киімде бұзып,
кішіктеніп бетрашан көңелінде, тәбәрік' деп болып алған
Егер адам оны киісі кешесе, бұрыда сайлауы керек.

Талаптар

- ① а) Адамға құрметті, сыйластыққа бейнесін "шапан киізу", "шығына шапан табу" деген дәстүрлер бар.
- ә) Қазір де түрлі той, салтанаттарда қазіргі адамдарға, шынша қалақтардан шапан табу ауры ықпалымен. Қыздарының салтында да шапан киізу, "шапаны киім беру" - құрметтеудің және құрметті, тек тарттық қатынастық белгісі, айтаса салтанатта адамға құрметті, сыйластыққа бейнесін "шапан киізу", "шығына шапан табу" деген дәстүрлер бар. Егер адам ая киімі кешіксе, біреуге сыйластық керек.
- б) Бұрынғы қалақтар ұзақ мазалар, қалқыны өте қазіргі адамға, бақытты түрмені құрған қарындарды мағына берген, олардың шапанын сурап алып, бұрынғы киім. Баланы белікке салғанда беліктің үстіне негіз түрлі ырым киімдерді, шығына, шапан, той түрлі т.б. маббатын үрей бар.
- в) Мұндай киім өте маңызды болса, ая шығына кешіктер көбініп кетсе, әлі киімді бұзды, киімнен кейін бітормен кешімінде "тәжірік" деп белік алған. Маузерлілік заманда батырлар шапанды қауіптілік ырыммен киетін болған.
- ② Мәтінде бұрынғы мәнімен қайда қалғандық болды?
- ③ Баланы белікке салғанда беліктің үстіне негіз түрлі ырым киімдерді (шапан, той, т.б.) маббатын үрей бар. Киімнің маңызын беру - маңызын беру деп алып киімді ая қалған, ая аяқтан бақтап келеді, сол аяқтан, сол қалған бақтап келеді. Шапанды теңбелі маңызында бақтап келеді. Айткені тек екі қолға тек, шүреде адам киімді теңбелі маңызында.

Мектеп - көме, білім - теңіз.

1 а) сәйкестікпен дйдретіп "шапан келізу", "инзы-
ко шапан кобу" деген жастықтар бар.

б) Мұндай кимі өте тазыққа қалса, оған озы-
сы келгендер көбейіп кетсе, әкі келімі

бүзін, кішкентай беморашаи көлеміне

"тәдәрік" деп дәліл атық.

Бұрында қазақтар ұзақ қараған, халқына
өте қадірлі қалған, дақылды турмыс күртан
қарындарды қолып алып деп, оларды
шынайық сұрап алып, сұрағандар келек.

- ① А) Бұромдары хандар батыр, би, жақса-жақсарыма дәреже бергенде солғау белгісі ретінде арнайы тіксірткен мапағар асарғары қолғама жаққан, түрлі мемлекеттік қатынастарға бекіту белгісі ретінде де шапан жіберетін болған
- Ә) Мұндай арнайы тілемен шапанға әр ру өз таңбасын
- Б) Адамға құрметін, сыйластықпен білдіретін "шапан келізу", "иықтама шапан жабу" деген дәстүрлер бар.
- В) Жаугершілік заманда батырлар шапанға сауықтың сыртынан киеді болған
- ② Ә) Бұромдары түрлі мемлекеттік қатынастарға бекіту белгісі ретінде де шапан жіберетін болған
- А) Ханның өзі келек шапаның сайға алу-қарақ халқында үйкен мәртебе
- Б) Қарақ халқы "жағалық киім" және ұлттық киім ретінде шапанға басталап келек
- Мағалым... ③ мектеп-кеше, білім-тегіз
- Адамдар "мектеп кеше, білім-тегіз" сұрақтар құраға
- Әрбір адам "білім тегіз" жауап ағады. Себебі
- Біріншіде, себебі мектепте біз білім аламыз және (әртүрлі), көп пайдалы ақпарат аламыз. Мұндағы әртүрлі тапсырмалар жаасады. Түрлі сұрақтар жауап берді. Біз білімдер дамытамыз. Сонымен мектеп көмектеседі және еркін адамдар оқиды мектеп жаңа адамдар болып оқиды.

Оқылды

1.

А) Шапаның жо- өрнегіне қарап оқуға дей елдіг өзіншегі екінің анырататын болған.

Ә) Адамға құрметін, сыйластығын білдіретін "шапан кигізу", "иызына шапан шабу" деген дәстүрлер бар.

Б) Балаға бейбіт сөйледе бейбітшілік үстіке жеті түрлі сөзді кигішдерді (шапан, тон, т.б) шаптан өрнек бар.

В) ~~Тәрби~~ Тәрбиетің шапанды шапанды тарихи.

2.

1-ші топтар шапанды сұрақтарға өз сөзіңізбен жауап беріңіз.

3. Мәтінде берілген мәліметті өте маңызды жағдайға болар.

4.

5.

Мәтін

3. Мәтін - ким, білім, тегі

Мәтін - бұл өте ұзақ рәсім.

1-тапсырма

- А) Шапақты Ою-Өркетке қарап оның қай есінің азамат екенін анықтаптон белгіле.
- Ә) Адамға құрметтің, сыйластың білдіретін "шапан киізі", "шапана шапан мабу" деген дәстүрлер бар.
- Б) Қазір де түрлі тей, салтанаттарға қадірлі адамдарға, сыйлы ұрпақтарға шапан мабу түрін сақтайтын.
- В) Егер адам оны киімі келмесе, біреуге сыйлау керек.
- Г) Қазақтардың шапан киімі.
- Д) Оны әлі де қалдыққа балады.
- Е) Шапанға әрбір адам киі алады.
- Ж) Қазақтардың шапаны.

2-тапсырма.

Асс.

Сапаны ұрпақ-марқон баламақ.

Әрбір адам өз балашығын өзі құрайды. Әрбір адам өз балашығын келесі тірілерге ал отан жеткізеді. Келін балашығын ал келіннің жерге бітіруі және келесіге түсі. Соған кейін келесіге бітіретін отан мақсат қылып тапқан келеді. Ал келін арман. Ғылыми мен өз балашығын - на келіннің келесі. Қызықты тапқан отан басқа қалайға баран. ~~не~~ Жүзде Марқон баламақта әрбір қызықты жағдайлар балады. Әрбір адамның қызықты мәселері ұлттың ал бәрібір отан ұлттығы. Баламақта достарымен қызықты бартап келеді. Марқон баламақта несе балашығын білмейміз. Оны білу үшін қызықты ^{өзі} не келеді. Әрбір адамға баламақта қызықтылар балады.

Танымалар (Сұныма)

- 1) А - Шапаның ой - өрісіне қарап оның қай елді азаматы екенін ажырататын болған.
- Б - Шапанды теребей таманына болмайды.
- В - Киімді оқудан, он аяқтан бастап киеді, сол аяқтан, сол ұрдан бастап шегеді.
- В - Тізберіктің маңызы: "қазақ халқы емінен", "мазаны киім" ретінде және ұлттық киім ретінде шапанды бағалап келген.
- 2) Баладан бесікке салғанда бесіктің үстіне темі түрлі сәрт киімдерді жабатын ырым бар.
- 3) Мәтінде берілген мәліметті қазақ халқы, адамға құрметтік, сыйластығын білдіретін ұғымдарға болады.
- 4) Тізберіктің киімді тастау да - таным ырым. Адам өн кигісі келмесе, біреуге сыйлау керек.
- 5) Мәтінде тақырып: қазақ халқы емінен.

(Мазаныма) - 3) Мектеп - кеме, білім - теңіз

Менің ойымша, мектеп - бұл білім, себебі ^{мысалы} Абай сөз - адамға білім - теңіз. Абай бұл ұғым халқымыз ақын, ол мазаныма көп кітап. Қазақ халқында үлкен мәртебе. Абай мазаныма кітап, мұрған білім - теңіз. Тізберіктің киімді тастау да - ^{адамға} таным ырым. Мысалы көп еңімі білім көп сөздір қазақ ^{түні} және өрнемі. Менің ойымша білім ^{адамға} бар.

1. А) Адамға құрметті, сыйластықпен білдіретін, "мапан киізу", "ма-
нама мапан жабу" деген дәстүрлер бар.
 - Б) Жаңа Бұрындары хандар батыр, би, қасиет-қайсарларына дәреже бер-
кенде соның белгісі ретінде арнайы тіксірткімен мапанды алардың ма-
нама қанжар, күрші мемлекеттік қатынастарда белгісі ретінде
де мапан жіберетін болған.
 - В) Киім өте таза, ұқыпты болса, она алғасы келгендер көбейіп кетсе, яғни
киімді бұзды, кішкентай бетерімен көлемінде "тасбау" деп белгіленген.
 - В) Таза болған киімді тастау да - мапан ұрымы.
3. Мәтінде берілген мәліметті мапанның өрнегі қарғандыққа бағады.
 4. Қазақ халқы ежелден "маман киім" ретінде және ұлттық киім
ретінде мапанды бағалап келген.
 5. Мапанның өрнегі.

Мектеп - кеме, білім - теңіз

Мектеп бұл кеме. Балалар мектепте қасиетті білім алады. Біздің
мектеп - асылшы мектеп. Біз асылшы өте таза білеміз.

Бүгін асылшы ең маңызды тұлға. Оның Қытайда, Тесейде, Америка-
да, Великобританияда, Германияда, Францияда және т.б. елдерде біледі.

Біздің ^{мектепте} асылшы бар. Бұл білім өте маңызды.

Бірақ біздің елде - Қазақстанда үш тұлға бар. Алар:

арыс, қазақ, асылшы. Қазақ тілі - мемлекеттік тіл.

Бұл білім ~~өте~~ ^{өте} теңіз. Бірақ маған асылшы ^{өте} ұнайды.

Оқыығы

1-тапсырма

А) Шапанның өрнеі ұлттық киім, адамға құрметін, сыйластығын білдіреді.

Ә) Шапан сыйлау қазақ халқында үлкен мәртебе белгісі.

Б) Киімге қатысты тегі түрлі сырті киімдерді (шапан, тон...) табатын ырындар бар.

В) Тәбәріктің маңызы киім өте тазыққы болса, оны алғысы келгендер көбейіп кетсе, әлі киімді бұзып, киімненің бетораша көлемінде "тәбәрік" деп бөліп алған.

2-тапсырма

А) Шапанның өрнеі қазақ халқының өмір білдіреді. Ә) Шапан сыйлау ұрпақтарға таусы көреді белгісі. Б) Киімге қатысты түрлі ырындар бар (тон, пальто...). В) Тәбәріктің маңызы өсіп отырады.

3-тапсырма

Мәтінде берілген мәліметті қазақ халқында үлкен мәртебе қандануға болады.

4-тапсырма

Мәтінге қатысты ақпарат: халқы етеден "татаны киім" ретінде және ұлттық киім ретінде шапанды бағалап келген. Қосымша ақпарат: биілігі бесікке саятанда бесіктің үстіне тегі түрлі сырті киімдерді табатын ырындар.

5-тапсырма

Тақырып: Құдайлық саятанда да шапан киізу, "татаны киім беру" - құрметтеудің және құдайлық, мекенділік қатынастық белгісі, айтағы санауға.

Мазмұны "Мекен - кеме, білім - теңіз".

Менің досым менде "Мекен - кеме, білім - теңіз" дейді. Мен ойлайды... Әрине, мекенге біз білім береміз, немесе теңіз. Еу береміз бірақ дұрысырақ мекен - теңіз, білім - кеме, себебі біз мекенге біліммен өмір сүраміз. Біздің көп білім керек, таусы өмір үшін. Менің ойымша таусы, сәт сапар, таусы біліммен керек. Мен рахаттану сезімін, қашан мен информацияды білемін кеме еумен біздің қоршау, мекен заман информация біздің қоршау.

Қайда біз білім көбейту? Мә. мекенге. Қоршау кеме білім өте маңызды біздің өміріміз, кеме маңызды теңізге.

Қазақ халқы ежелден "мазаны киім" ретінде және ұлттық ретінде шапанды бағалап келеді. Адамға күршемін, сыйнастық бейнесін "шапан кигізу" "мысына шапан мабу" деген дәстүрлер бар. Бұрындары хандар бағар би, нағасы - найсаңдарына зерме бергенде соның бейнесі ретінде арнайы тіктеріген шапанды олардың мысына мақтан, нәсірлі болған, қанын өзі қиян шапанын сыйла алу - қазақ халқында үйден шәртобе, қазір де түркі той, салтанаттарда қадірлі адамдарға сыйлы тонақтарға шапан мабу түрлі салтанат, құрметті салтында да. Шапаның ою - орнаментіне қарап оның қай елдің адамдары екенін айыратынын болады. Мынадай арайы бар. Киімнің өзі мазаны бағу шапандың мағынасы деп саналы. Киімді оң қолдан, оң аяқтан бастап киюді, сол аяқтан, сол қолдан бастап киюді. Киімді оң қолдан, оң аяқтан, шапанды жеңелі маңына, тобадан киюді. қалай оя - шапан ырыс. Егер адам оны киісі келмесе, біреуге сыйлау. Сол үшін шапанды үйден етіп тізіледі.

А) Шапаның ою - орнаментіне қарап оның қай елдің адамдары екенін.

① *Дұрыс*

1. А) Шапаның ою - ермегіне баған оның байлығын бағаматы екенін білдіретінін білдірді.

Б) Бұданың салтында да шапан кигізу, "тағаны кесім беру" - дәрістелгендігі және бұданың, темірдің өзгешелігінің бейнесі, айырымы салынып.

В) Бағаның бейнесі салтында бейнесің үстіне негізі түрде сурет келіңдерді (шапан, темір, т.б.) табылған сурет бар.

Г) Бағаның келіңдері екендігі, "тағаны кесім" ретінде және ұлттың кесім ретінде шапанды бағаматы екенін. Соң үшін шапанды ұлттың етімі болды.

2.

3.

4. Бағаның келіңдері көп дегенді білдіреді. Бағаның өзі екенін шапандың келіңдері алу - бағаның келіңдерінде ұлттың мәртебесі. Шапандың келіңдеріне бағаматы шапанды сабақтың келіңдеріне келіңдері болды.

5. Бағаның келіңдері ұлттың кесім - шапан. Ол өзі ұлттың ролі анықталды.

2) Мағашемі.

5. Сағашемі ұрпақ - тарихи бағашемі.

Менің ойымша, сағашемі ұрпақ - тарихи бағашемі.

Бүгінгі таңда, тастар - біздің бағашеміміз. Олар ақшадан,
жауапкершіліктен және мағашемі.

1. Б

2А) Қапанның өркені шығына тапқан, түрі шикілетік қатынастарды
белгілеу бағасы білдіреді

Б) киіме қатысты маған, тән ұрыстар бар

В) Тәбәріктің маңызы тек емі қалы жоқ, мұндай адам киімі
жылбемі таңылады

3. мақала

4. Қазақ халқы емесден « мағмы киім, ұлттық киім.

Ханның өзі киім мен шатамын сыйға алу. Бір адам оны
киісі қалмаса, біреуге сыйлауы керек.

жазылым

Тақырып: « мектеп - кеме, білім - теңіз »

Менің айтымыма, « мектеп - кеме, білім - теңіз » өте дұрыс
сөйлемдер, себебі біздің өміріміз білім үшін керек. Біз өз
өмірімізді оқыдымыз. Мектеп - бұл біртүрлі хабар. Мұғалімдер-
міз маңызы ақпаратты таңуымыз. Біз керемет балалар
дайындаймыз, өйткені ол мақсат бағды. Біз ұрағы-
мыз ол мақсатқа кіріміз. Біздің мақсатымыз ұнайды-
міз. Біздің мақсаты оқырмаса, біздің балалар қозғалып
бады.

Оқылым

№1. Шаламшы өрнегі немі білдіреді?

№2.

№3.

№4.

№5. "Қазақ көпқолы"

Мағалим. (Мектеп-кеме, білім-теңіз.)

Біздің зәтте ақпарат, білгі маңызды рөл атқарады. Мәңгі оқиыша, Егер сен білімдер аламың, онда сен көп күштер.

1 Тапсырмалар.

1) А) Адамға күршетін, сыйластығын білдіретін, шапан киізу, "шығына шапан жабу" деген дәстүрлер бар.

Б) Ханның өзі киген шапаның сыйға алу - қазақ балшында үлкен мәртебе.

В) Бұрындары хандар батыр, би, жанды-жасандарға дәріме бергенде соның белгісі ретінде арнайы тиктіркен шапанды олардың шығына жапқан, түрлі мемлекеттік құатынастарды шапан жіберетін болған.

Г) Мұндай киім өте тозықты болса, оны алғаш кигендер көбейіп кетсе, әлгі киімді бұзып, кішкентай беторамал көлемінде "төбәрік" деп бөліп алған.

2) Бұрында қазақтар ұзақ жасаған, халқына өте қадірлі болған, бадыттың тұршық құрған қаршығардың теомы берсін деп, олардың шапанын сұрап алып, бұрындары киген.

3) "Жазалы киім" кімді бағалап келің?

4) Балаңа бейіске салғанда бесіктің үстінде жеті түрлі сұрт киімдерді (шапан, топ, т.б.) жасапты ырым бар.

5) Қазақ халқы киінде шапан, тон,
және т.б. өйілеу керек.

Мазмұны. "Мектеп - кеше, білім - те-
ңіз"

Маңа бағадары, сабақты мектеп-
те мұндай білімнің қамал балаларды
құтқаруында маңызды. Ол білімді өте
маңызды. Аргументі 1) Балаларды тере-
ңірек оқыту, білімді терең.
2) Балалар кітаптар оқығаны.

Тапсырмалар.

1. А) Шапаның өрнеі қарап отырып қай ендік азаматы екенін анықтатан болған.

Ә) Шапан сыйлау білдіретін "шапан киізу", "иықана шапан жабу" бар.

Б) Киімге қатысты шапан там және тағы басқа ырымдар бар.

В) Киімді оң қолдан, оң аяқтан бастап киеді, сол аяқтан, сол қолдан бастап шешеді.

2

3

4 Қызық халқы қыстық киім ретінде шапанды бағалап келген.

5 Қыстық киім.

Мағамбеш.

Мектеп - кеме, білім - теңіз. Мектеп бұл білім. Мектепте әр-түрлі заңдар бар. Мысалы: білім. Біз біліміз өмірде өте көмектеседі. Егер біз оқысақ, біз ақылды. Мектеп өте жақын мұғалімдер бар. Олар сенді көмектеседі. Егер сен білмейсің, олар дұрыс айтады. Білім өмірде өте маңызды рол атқарады. Білім бұл мектеп және мектеп бұл дағды. Мысалы: біз мектепте оқысақ және әр түрлі информациялар өте керек. Оқу - дағды. Білім адамдар керек және өмірде көмектеседі. Мектепте өте көп және әр түрлі білім бар. Мектеп - бұл білім үйі.

Тақырып: Мектеп-кеме, білім-теңіз

Менің сұрақты маған Маана
Ануаровна. Ол менің сынып ағартушы
Ол маған көп білім береді. Бұл
білім маған пайдалы. Сондықтан
менің ~~от~~ ойымыма білім бұл үлкен
бәйбіше. Мектеп-кеме, білім-теңіз.

Оқылдым.

1. Ә, Б, В, І

2. А) Шапанның өрнегі қарап оның қай елдің азаматы екенін ажырататын білдіреді.
 Б) Шапан сөйлеу "шапан килізу", "шолына шапан жабу" қазақ халқының басы.
 В) Киіміне қатысты ұзақ жасаған, киік шапан, сөйлеу қысқартып шапан, шапан килізу өрнектері бар.
 Г) Тәжіктер маңызды бұл шапан өте тазыққа болса, алардың шапанның сурап алып, бірідан киік болса.
3. Мәтінде бірнеше мәліметті газетте, оқулықта, кітапта қолдануға болады.
4. Адамға құрметті сөйлеумен білдіретін "шапан килізу", "шолына шапан жабу" деген дәстүрлер бар. Шапанның оқу-өрнегі қарап оның қай елдің азаматы екенін ажырататын болған. Киімінің жағатын басу-жамандық шақыру деп елген. Тазбаған киімді тастауда - жаман бұрын.
5. Қазақ халқына шапанның маңызы

Мазмұны.

Әдеби зәсе, Мектеп-келме, білім-теңіз.

Менің ойымша, "Мектеп-келме, білім-теңіз" деген сөздер ақылды адамның.

Менің ойымша, бұл сөздер дұрыс.
 Мен деген түсінімін себебі әр бала мектепке барады. Олар мектепке білім алады. Егер олар мақсат емес мектепке барады, білім алмайды, бұл пайдалы емес. Дрүшші сөздер бұл "келме". Ал қашан балалар мектепке білім алу мақсатпен барады, "келме" "теңіз" болса. Білім мектепке - бұл "теңіз" келме. "Теңіз" "келме" - бұл өте пайдалы адамға үшін, және білім мектепке керек.

Деген сөздер "Мектеп келме, білім-теңіз", үлкен маңызды бар. Ал әрбір адам бұл сөздер оқу керек мек қолданы.

Әдебиет.

1. А) „Малам кигізу“, „шоғома малам пабу“.

Ә) Сонық белгісі ретінде арнайы тіксірткім маламда алардың шоғома малпан, турні мемлекеттік қаталмастарда белгісі ретінде де малам пікірлітін белгіем.

Б) (Малам, тем, т.б.) кебатом өрсілі бар.

В) Маламның өрсілі. Ол алғаш кигенде кебіліп кетсе, жиі кигенде бұзыл, кішкентай бетерішпен көлімінде „тәжірік“ деп белгілі алған.

2. 31.14.03.

3. жүйе Қазақ халқы.

4. Қазақ халқы ішінде „тағалы киім“ ретінде жиі ұлттық киім ретінде маламда бағалып келеді.

5. Маламның өрсілі

Назар алы

3) Мектеп - неше, білім - теңіз.

Назар алығанда мектеп көп. Онда өте көп оқушылар оқиды.

Оқушылар мектепке барады және көп білім алады. Олар ұлттық көп білім алады. Назар алығанда бар ұлттық, Назар алығанда мектебі және т.б. Онда өте (түркі). Мен ВКО облысында тұрамын. Мектепте 12 оқушымын. Маған онда өте ұнайды. Білім көп аламын. Білім алады келі, өмірде (қажетті). Сенім бөлшегі (қажетті от шешімі еді). Барлығыз мектепке барады теңіз білім.

1-мансорама

А) Адамға құрметін, сыйластығын білдіретін „манан килізу“, „манан мабу“ деген дәстүрлер бар.

Ә) Манан сыйлау қарғу да түрлі тәрізді.

Б) Бұғанда қарақтар ұзақ масалан, халққа өте қадірлі болған, бақарыма түрліс құрған қарналарда маған беріп деп.

В) Муғдай килім өте маңызы бар, ол алмақ келгенде көбейіп кетсе, жиі киліңді бұрт, киліңізді бетеріңіз келіңізді „тәберің“ деп бөліп алған

4) Парнақ пен қалдану мананың

5) Мананға өзіңізді айтады.

Маған.

Мектеп - келе, білім теңіз.

Ір ағалы ауылда бауыр керек. Білім - өте керек. Сізге маған, маған үй, бәрі маған бауыр. Сізге маған ағалы балада. Сіз білім алаңыз. Мектепке оқуға - бұл маған, бұл маған маған білім - өте керек.

Ір түрлі дәрі - дәрілік істейді. Үйіңіз аманмен балада. Денсаулықтың аманмен үйіңіз балада. Үйіңіз

Бәрі сізге қалдану! Жамантар оқисыз!

Қатысушының шешімдерін толтыруға арналған өріс / Поле для заполнения решений участника Парақ / Страница № _____

Парақтың артқы жағын толтырмаңыз / Обратную сторону листа не заполнять

қолданылады. Бірақ біздің саясат және ұағрықасы ұрашы айтады. Метелде (Азірбайшанда; Өзбекстанда; Туркияда; Туркменистанда) шұнда ұағрықасы пайдаланылады. Қазір Қазақстан - ұлттарға, дөңіріне, тәуелсіздік, құқықтарға, президенттік шешімге. Біз көп шешімге, дипломатикалық шешімдік қарым-қатынастар бар.

1996 жылы 2 векторда Шанхайда бұл шешімге: қытай, Қазақстан, Ресей және Ү.Б. шешімге қатысты шешімдік шешімдерге қатысты қол қойды, жасады.

1998 жылы Нур-Султанда (Астана - Астана - Шымкент) Н. Назарбаев және Гүлнәсім Ресей Президенті В. Путин Қазақстан мен Ресей қатысты шешімдерге қатысты қол қойды.

Біздің саясат (Президент және Парламент) арасындағы шешім түрлері мен шешімдерге. Соңғы жылыда қорықтарда биотехнология қолданылады. Бұл - шағын 2 өнімділік технологиясы. Ол ұлттарда, медицинада (хирургияда); сарнақтарда, өсімдіктер мен мал өнеркәсіптер; табиғи өнеркәсіпті қолданылады.

Биотехнология қолданылады, ұлттардағы дөңірі қызырады. Биотехнология, медицина мен өсімдіктердің арасында шешімге, қол қойды, айтады, шешім - биотехнологиямен өнімдері. Астанада осында мақұлданған қолданған сүтті өнімдері екітәу болды.

Бұл ақпарат мен шешімге ашады, себебі; бұл шешімдер бізге ұлтты өте маңызды. Біз шешім, бағалық университетті қызылтырып көп өнімділік тәжірибелері бар.

Мектептің дамуы - кешек ұрпақты дамуы, шешім дамуы.

№1.

А) Шапаның өрнегіне қарап оның қой шұңқ ағаштан екенін анықтайтын болған. Қандай ру тұрады.

„Шапан кигізу“, „Шымыла шапан шабу“ дәстүрлер бар. Дем дәстүрлер ағаштар өте құрметті.

Ә) Шапан сыйлау - ағашты құрмет. Соның белгісі ретінде арнайы тілгітке шапанды шымыла шапқан. Жекісінтеу қатынастың белгісі. Сұрағанда оны кімісі кешіне, біреуі сыйлауы керек.

Б) Бұранда қарыстар ұзақ жасаптан, халқыма өте қадірлі, бақаты тұрмыс құрған қарыстардың шолық беріп деп, олардың шапанын сұрап алып, арылдан келе. Баламы белгісі сайлауда белгілі ұстама шәкі түрі сәрі килілерді (шапан, т.б.) шабалық арыш бар. Килісі оң қолдан, оң аяқтан бастап келеді, сол аяқтан, сол қолдан бастап шеледі. Халқымы өзі кеші шапаның сыйлауы - қазақ халқында үлкен мәртебе.

В) Мұнда килі (шауыршылық сұрғақ килі, шапан, т.б.) өте жоғары болса, оны аяғымы килілер көбейіп келе, жиі килісі бұзып, кішкентай бетрашам көлемінде „тәзірік“ деп болып атылған.

№2.

А) Шапаның ою-өрнегі негізінен қандай?

Ә) Шапан сыйлау қандай дәстүр бар?

Шапан сыйлау қалай болған?

Б) Киліне қатысты қандай мәртебе?

Киліне қатысты қандай негіздер мен ірендер бар?

В) „Тәзірік“ дегеніміз? Кеші үшін бұл өкілі қандай?

Тапсырмалар.

А) Шапаның өрнегі негізіндегі?

- Шапаның ою-өрнегіне қарап оның қай елдің азаматы екенін ажырататын болған. Мұндай арнайы тізілген шапанға әр ру өз тамбасын салдырған.

Ә) Шапан сойылау негізіндегі?

- Адамға күрешетін, сойыластырған білдіретін "шапан киізу", "ызына шапан жасау" деген дәстүрлер бар.

Б) Кішіге қатысты қандай ырындар бар?

- Бұрынғы қазақтар ұзақ жасаған, халқына өте қадірлі болған, бақытты, тұрмыс құрған қариялардың, жаман берін деп, шардың шапанын (жасы) сурап алып, арандап келген.

В) Тәбәріктің маңызы қандай?

- Мұндай киім өте тозықтық болса, оны алатын келіңдер көбейіп кетсе, әлгі киімді бұзғанда, кішкентай беторамал киімінде "тәбәрік" деп бәйіп айтқан.

Әсе "Адамзаттан алып қасар"

Адамға күрешетін, сойыластырған білдіретін "шапан киізу", "ызына шапан жасау" деген дәстүрлер бар. Қазір де түрлі той, салтанаттарда қалдырғы адамдарға, сойып қанамақтарға шапан жасау түркі сақталған.

Мәдени аяражақта тұрған Абайдың халықтың иезінен үлкен етіп тіккен шапан сойып дәне (Шапанды жасау)

Әйткені тек екі қана жасақ, мүтедегі адам киімді жембегей жамаларды.

Сұрақтар.

- А) Шапанның ернесі менім атабабаммен білдіреді.
- Ә) Шапан мейнау бұлақ жанында бәтті.
- Б) Көйіме қатонты шапан, таң т.б. қарындар бар.
- В) Шәберіттің маңғазда мұндай кімі өмір тағамына болса, оны ақшаны қолмендер көбейтін көмес, әні көккіңді бұзат, кімнендей бітарақты қалыңды.

Жауаптар.

Менмен - өмір, білім - менің.

Менің өмірімде, менмен - өмір, білім - менің. Білім науанның менменге өмір пайдалы. Ол пайдалында өмір. Менмен даем болматтығы білім науанның. Менмен менмен білім. Адам білім науанның, өмірде қымылдам. Білімде өмір тағам.

Тақымы:

Әсе.

Мектеп - кеме, білім - теңіз.

(кіріспе): Мектептер - өте жақсы білімді үйдер. Онда өте көп ақылды оқушылар оқиды. Онда көп білім бар, себебі онда көп ақылды адамдар тұрмыс істейді. Олар оқушылар білім алады. Мектеп - өте маңызды зат, өйткені онда жақсы білімді оқиды.

Менің ойымша, мектеп өте көп пайдасы бар. Біріншісі - онда көп әр-түрлі мұғалімдер бар. Екіншісі - онда өте көп кітаптар мен әдебиет бар, ал кітапта - көп білім бар. Үшіншісі - мектепте достар бар. Төртіншісі - мектепте түрлі сабақтар бар. Олар өте қызықты. Бесіншісі, маған мектепке оқиды ұнайды.

Мысалы: мен жиырма төртінші мектепте оқидым. Бұл үлкен мектеп, онда төрт қабаттар бар. Мектепте түрлі ақылды оқушылар мен жақсы мұғалімдер көп. Менің сүйікті сабақ - қазақ тілі мен әдебиеті. Бұл қызықты сабақ, бірақ маған қызық оқиды болады. Білім - мектепте де кереметті зат, сондықтан балалар мектепте оқиды.

Мектепте өте көп білім бар, ал кеме онда көп құрметті адамдар бар, мысалы: мұғалімдер мен оқушылар. Маған мектепте оқиды ұнайды, иәйтте онда өте көп түрлі білім бар.

Сұйымы:

1. а) Сыйластығын білдіретін „шапан килізу“, „иымыша шапан мабу“ деген дәстүрлер бар.

ә) Бұрғандардан қалғандар батыр, жақын-қайсаңдарына дәреже бергенде соның белгісі ретінде арнайы тіктірткен шапанды алардың иымыша жапқан, белгісі ретінде де шапан жіберетін болған.

б) Киімі қатысты жеті түрлі сырт жабатын ірім бар, мысалы: шапан, тоқ немесе тағы басқа.

в) „Тәбәрік“ кішкентай беторамал көмшінде байланып алады, өйткені шапанды үйкеп етіп тілетін.

2. а) Шапаның өрнегі - бұл не?

ә) Шапан сыйлау неге балады?

б) Киімдерді жабатын ырым қандай балады?

в) Тәбәрік неге маңызды?

3. Шапаның ою-өрнегіне қарап оның қай елдің азаматы екенін анықтатамын баған.

4. Қазақ қалқын енесінен ұлттық киім ретінде шапанды батаман келіні. Адамға құрметін, сыйластығын білдіретін „шапан килізу“, „иымыша шапан мабу“ деген дәстүрлер бар. Киім өте тауыңды болса, оны алғымен келгендер көдейіп кетсе, яғни киімді бұзып, кішкентай беторамал көмшінде „тәбәрік“ деп алған. Шапаның ою-өрнегіне қарап оның қай елдің екенін анықтатамын баған. Таубаған киімде тастау да жаппақ ырым. Егер адам оны киісі келмесе, бірде сыйлауы керек.

5. Шапаның ою-өрнегі.

Мәзір: Қоғалматтың абы қасиеттері

Менің айымно әбі әдімдарға ~~ә~~ абы қасиеті әб. (үткелі) үткелі аяуу мағына. Ұ сөздің сөзігі әбелу мағына сөздері айтылады. Менде ~~ә~~ айыдай айыа. Менде дәліл әбр әбә Мәлімә әл әне мағына құрабы айтылады а мен әне ~~мағына~~ бозақ мәлім мүсәлім. Содан менің айымно әбіәй әдімдарға өзі қасиеті әб. Қасиеті айыақ әдімдарға әбі өз өзімен байланыс мүсәлімді. Содан менің айымно әбі әдімдарға қасиеті әб. Мектеп-келе, айыма негіз әне абы мағына рәтте күрәйгі әткелі әбә әбелу ~~ә~~ айыдай өзі ~~мағына~~ күрәй әбелу а айыу айыақ әлімәле үткелі, айыақ сөзіне әбі айыдай айыақ.

Б1 А) Мәсәленің ең-орегіне қарап ашық қай елдің азаматы екенін анықтатын болсаң.

Б) Қазір де түрлі той, салтанаттарда қадірі адамдарта, сайлау қонақтарта маған кезді турын сақтаптан. Құрметтеудің және құрметтеу маңыстың қатынастың бәлісі, айтаты салтанат.

Б) Баламға бесікке салғанда бесіктің үстіне негі түрлі сырт киімдері (шапан, той, т.д.) мабәтін ырып бар.

В)

2) Тауқырып: Егер адам ашы киісі келмесе, біреуге сыйлауы керек. Меу асершілік заманда Батырлар шапанды сауатынның сыртына кешіп болған.

Аппарат: Қазақ халқы емелден «матан киім» ретінде және ұлттық киім ретінде шапанды бы бекетіп келген.

«Мектеп - кеме, білім - теңіз».

Б2. Меміз мектеп әдемі. Мен тоқырамын ашып оқыды. Меміз үймен сабақ үйімені мабәт орналасқан. Егер сен ақылды оқыды, өйткені неол алдыңды. Әрине, білім - теңіз! Мысалы: сен тапсырмалар бекетінді, сол сен қандай апаратыр бекетін?

Адамға құрметін, сыйластығын білдіретін «мектеп-кеме» деген дәстүрлер бар. Мен тауқырып тұтастың, сен тұрмысың өмірмен байланысы. Білім - үймен тауқырып. Сен тектенге негі білдіреді? Мен қазақ тілі ашылып, тауқырып.

Егер адам ашы сабақ тауқырып, біреуге сыйлауы керек. Бұл шығармашылық тұрмыса ашынының еркін негізде білуі, тіндік құрағдары қалғана ашы.

Мектеп - аша үйі, теңіз - ұлы дала. Мұғалімдер - екінші ана, сіз тұрмыс істеді. Теңіз - екінші аша, ақылды, әдемі, тынышты. Білім - ұзақ той.

Білім және тыныш өте пайдасы. Бұл өте тоқыра болса. Тауқырып бойымен ашы тұрмысы, маңымың тұтастың.

- ① 1. Шапанның ою - әрміне қарап оның қай елдің азаматы екенін ажырататын болған.
2. Бұрғандар хандар батыр, би, жазсаң - жайсаңдарына дәреже бергенде солның бөлісі ретінде арнайы би, жазсаң - жайсаңдарына дәреже бергенде солның бөлісі тіксірткен шапанды алардың иымына жапқан, түрлі мемлекеттік қатынастарда бекіту бөлісі ретінде де шапан жіберетін болған.
3. Башаны бесікке салғанда бесіктің үстіне жеті түрлі сырты киімдерді жабатын киім бар.
4. Мұндай киім өте таза болса, онан алтын келгендер көбейіп кетсе, зия кіімді бұзып, кішкентай беторамал көлемінде «тәжік» деп бөліп алған.

②

③

④

- ⑤ Шапанды жәйбей жашыңызға болмайды. Өйткені тек екі қол жоқ, шүреден адам кейінгі жәйбей жашыңызға. Тұзбадан кейінгі тастау да - жашан киімі. Бір адам оны киімі киіссе, бірауға өкілдері керек.

HCC

Адамзаттың асан қасиеттері.